

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2504 เป็นเครื่องมือในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาประเทศที่มุ่งพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ผลของการพัฒนาทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากและเกิดช่องว่างระหว่างเขตเมืองกับชนบท รัฐบาลจึงจำเป็นต้องลดปัญหาช่องว่างดังกล่าวอย่างเร่งด่วน จึงทำให้เกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา มีการนำทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และความได้เปรียบด้านแรงงานราคาถูกของประเทศไทย สนับสนุนการพัฒนาและขยายฐานการผลิต โดยเริ่มจากการกระจายการผลิตภาคเกษตรสู่พืชหลักหลายชนิดขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า ทำให้มีการผลิตเพื่อส่งออกและอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีสูงขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวในอัตราสูงโดยการเติบโตดังกล่าวนอกจากจะทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลงไปแล้วยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยี ทุนและตลาดจากต่างประเทศด้วย ขณะที่การพัฒนาคุณภาพคนการเสริมสร้างฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การฟื้นฟูดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงยังเป็นไปได้ช้า ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของประเทศไม่เพิ่มขึ้น ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดน้อยถอยลง ตลอดจนมีปัญหาความขัดแย้งในสังคมจากการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543 : 6)

นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมาประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาใหม่ ยึดการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลาง ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการเชื่อมโยงกันทุกมิติเป็นองค์รวมพร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมในทุกขั้นตอนการพัฒนา โดยวางแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ แต่กระบวนกรแปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ไปสู่การปฏิบัติภายใต้กระบวนการทัศน์ใหม่ดังกล่าวยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร สาเหตุอันเนื่องมาจากในปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ต้องเร่งฟื้นฟูแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและลดผลกระทบที่มีต่อคนและสังคม ส่งผลให้การดำเนินยุทธศาสตร์สำคัญกระทำไม่ได้เต็มที่ อีกทั้งแนวคิดที่ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนายังเป็นเรื่องใหม่ที่หน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ จึงทำให้ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ให้ความสำคัญกับคุณภาพคนและสังคม โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาคือ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ยุทธศาสตร์การปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะการพัฒนา โดยทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น การที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแต่ละประเทศต่างก็มีนโยบายและกลวิธีแตกต่างกันไปตามแนวคิดและสภาพแวดล้อมของประเทศนั้นๆ แม้แต่ในประเทศเดียวกันแนวนโยบายและกลวิธีพัฒนายังผันแปรไปตามแนวคิดของผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในขณะนั้น อย่างไรก็ตามในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งคงยึดกระบวนการพัฒนาใหม่ดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมในการดำเนินการ ในทุกขั้นตอนของแผน ตั้งแต่การร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการพัฒนาตามบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วนอันเป็นการระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและนอกภาครัฐ และผนึกพลังสังคมจากทุกภาคส่วนให้เป็นเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผน ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงตลอดทั้งร่วมติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และการประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาให้กับภาคีภาคส่วนในทุกระดับควบคู่ไปกับการจัดกลไกและกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำและใช้แผนระดับต่างๆ เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนและ

ปรับกระบวนการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาสร้างองค์ความรู้ เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนให้สัมฤทธิ์ผล และให้มีการติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 137 - 138)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบันภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ฉบับ พุทธศักราช 2540 จนถึงฉบับ พุทธศักราช 2550 ถือได้ว่าการปกครองท้องถิ่นมีส่วนสำคัญยิ่งทั้งในแง่ของการพัฒนาชุมชน และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะสังคมที่กว้างใหญ่มีอาณาเขตใหญ่โดยอ้อมเป็นการยากที่จะให้รัฐบาลกลางดูแลได้อย่างทั่วถึง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ได้ช่วยเหลือตัวเอง เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางเพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่าคนต่างถิ่น รัฐบาลกลางเพียงแต่เป็นหน่วยเสริมงบประมาณบางส่วน และส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่

องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุด มีจำนวนมากที่สุดและเป็นองค์กรที่รับผิดชอบพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน เป็นองค์กรที่ซึ่งถือได้ว่าใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการภายใต้กฎหมายบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถกำหนดแผนงานและกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างสอดคล้อง และตรงตามความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วน ตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ดมีจำนวนครัวเรือน 1,114 ครัวเรือน จำนวนประชากร 4,725 คน แยกเป็นชาย 2,361 คน และหญิง 2,364 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอบางบาล เดือน มีนาคม 2556) มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งสิ้น 12 หมู่บ้าน มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลการตราข้อบัญญัติ และอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งนโยบายและแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก มีหน้าที่จัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น มีจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการท่องเที่ยว ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านกิจการบ้านเมืองที่ดี

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก ได้ดำเนินการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนา 3 ปี โดยได้มีการจัดทำฐานข้อมูลข่าวสารและเก็บรวบรวม

รวมข้อมูลข่าวสารแต่ยังไม่เคยมีการประเมินหรือศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานและอาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก (พ.ศ. 2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปโดยผู้วิจัยให้ความสนใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะร่วมคิดกำหนดความต้องการ ร่วมจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ร่วมรับรู้ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนพัฒนา ร่วมใช้แผนพัฒนา และร่วมปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผลตามแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการท่องเที่ยว ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านกิจการบ้านเมืองที่ดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก

อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านตัวแปรที่วิจัย

1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

- 1.1.1 อายุ
- 1.1.2 ระดับการศึกษา
- 1.1.3 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

1.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6 ด้านดังต่อไปนี้

- 1.2.1 ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน
- 1.2.2 ด้านการท่องเที่ยว
- 1.2.3 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.2.4 ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน
- 1.2.5 ด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 1.2.6 ด้านกิจการบ้านเมืองที่ดี

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษา คือ เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ หัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 12 หมู่บ้าน 1,114 ครัวเรือน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภออาจสามารถ. มีนาคม 2556)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จาก 12 หมู่บ้าน จำนวน 1,114 ครัวเรือน กำหนดขนาด

ตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 295 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2556 ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด ไว้ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่เป็นหัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด
3. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ดสมัครใจร่วมมือ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบด้วยกัน ไม่ว่าจะ เป็นของบุคคลหรือของกลุ่มบุคคล ในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเกิดการพัฒนาและเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ
4. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ดได้มีโอกาสเข้าร่วมในลักษณะร่วมคิด กำหนดความต้องการ ร่วมจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ร่วมรับรู้ ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อแผนพัฒนา ร่วมใช้แผนพัฒนา และร่วมปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผลตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็กใน 6 ด้าน คือ
  - 4.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
  - 4.2 ด้านการท่องเที่ยว
  - 4.3 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
  - 4.4 ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน
  - 4.5 ด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
  - 4.6 ด้านกิจการบ้านเมืองที่ดี

5. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ดซึ่งแสดงถึงการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง แผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2554 - 2556) ที่ได้ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความคิดเห็น การวางแผน สนับสนุนและปรับปรุง รวมถึงการติดตาม ประเมินผลเกี่ยวกับแผนงานและโครงสร้างพื้นฐานที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น การดูแล ซ่อมแซม และปรับปรุงสิ่งก่อสร้างให้คงสภาพสามารถใช้ประโยชน์ได้

5.2 ด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมวางแผน ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ อนุรักษ์และสืบสานงานประเพณีที่ท้องถิ่นที่สำคัญ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการจัดงานประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่น การสนับสนุนโดยการบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และแรงงาน และการมีส่วนร่วมในการบูรณาการ ซ่อมแซม ปรับปรุงสถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว

5.3 ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมวางแผนเสนอแนวทางการจัดการศึกษา งานประเพณีและงานวันสำคัญทางศาสนา และการเข้าร่วมในการจัดการศึกษาจัดงานประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นการเข้าร่วมในโครงการฝึกอบรมให้ความรู้คุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนและนักเรียนการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ บริจาคเงินหรือสิ่งของชุมชน และมีส่วนร่วมในการควบคุม/ติดตาม/ประเมินผล โครงการด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5.4 ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมเพื่อกำหนด วางแผนเกี่ยวกับ โครงการเศรษฐกิจชุมชน การส่งเสริมอาชีพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำ ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน

5.5 ด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการ ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดทำแผนและ โครงการด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม การช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือผู้ด้อยโอกาส ดูแลรักษา และทำความสะอาดสถานที่สาธารณะในชุมชนให้สะอาดอยู่เสมอ

5.6 ด้านการพัฒนาด้านกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การมีส่วนร่วมในการนำนโยบายวางแผนกระจายอำนาจเข้าสู่ท้องถิ่น การเข้าร่วมการประชุม การจัดเวทีชาวบ้าน ประชาคม

หมู่บ้าน การติดตามและประเมินผลตามแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงการ
เข้าร้องเรียน วิพากษ์วิจารณ์ ท้วงติง และการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทางวิชาการสามารถนำไปใช้ในการวางแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบลชีเหล็ก อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด
ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY